

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Академічне товариство ім. М.Балудянського (м.Кошице, Словаччина)
Вища школа економіки і права імені
проф. Едварда Ліпінського (м. Кельце, Польща)
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Університет «Petre Andrei» (м. Яси, Румунія)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)

До 50-річчя Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ VI Міжнародної науково-практичної конференції

17 – 19 вересня 2018 року

Частина II

Вінниця 2018

УДК 338:339.92(477)

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: Збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. – Ч. 2. - 496 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства в сучасних умовах; актуальні проблеми менеджменту та фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного товарознавства; актуальні проблеми, тенденції, перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні, державотворчі процеси в Україні як фактори сталого розвитку сучасної правової доктрини. Висвітлюються питання євроінтеграції України: історичні, економічні, соціально-політичні орієнтири та здоров'язберігаючі аспекти; інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія: Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д.філос.н., проф.
Відповідальний секретар – **Мартинова Л.Б.**, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Власенко В.В., д.б.н., проф., **Ліщинська Л.Б.**, д.т.н., проф., **Мироненко М.Ю.**, д.н.держ.упр., доц., **Овсюк Н.В.**, д.е.н., доц., **Стопчак М.В.**, д.і.н., проф., **Гарбар В.А.**, к.е.н., доц., **Гладь С.В.**, к.філол.н., доц., **Лозовський О.М.**, к.е.н., доц., **Половенко Л.П.**, к.пед.н., доц., **Панькевич В.М.**, к.ю.н., доц., **Поліщук І.І.**, к.е.н., доц., **Сальникова С.В.**, к.н.фіз.вих., доц., **Тернова А.С.**, к.т.н., доц.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-629-863-1

Чорна Н.М., д.і.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ УКРАЇНА В ПОЛІТИЦІ «СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА»: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	307
--	------------

ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ

Бахновська І.П., к.ю.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ ЇЇ ЕЛЕМЕНТІВ.....	314
---	------------

Білоус І.М., к.ю.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІ ПАТЕНТНОМУ ТРОЛІНГУ В УКРАЇНІ.....	320
--	------------

Киричук А.С., к.пед.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ МАТЕРІАЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗГІДНО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА).....	326
---	------------

Костюк Н.П. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ І ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА.....	336
---	------------

Красніцька Г.М., к.і.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ У ПРОЦЕСАХ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНИ...	346
---	------------

Панькевич В.М., к.ю.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	351
--	------------

Слободиська О.А., к.і.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОБІГ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	366
---	------------

Сухоребра Т.І., к.ю.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ.....	373
--	------------

Штифурак В.Є., д.пед.н., професор Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН «СТАВЛЕННЯ ДО ГРОШЕЙ» У СУБКУЛЬТУРІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	380
--	------------

7. Лурье Г. В. Методика самостоятельных занятий студенток вузов на основе использования динамического и баллистического стретчинга для подготовки к выполнению нормативов ВФСК ГТО / Г. В. Лурье, С. С. Чернов, А. В. Мещеряков // Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта / Г. В. Лурье, С. С. Чернов, А. В. Мещеряков. – Санкт-Петербург: Национальный государственный университет физической культуры, спорта и здоровья им. П.Ф. Лесгафта, 2017. – С. 153.

8. Путкисто М. Стретчинг: метод глубокой растяжки / М. Путкисто. – Москва: София, 2004. – 176 с.

9. Орлова Н. В. Стретчинг как средство улучшения гибкости и развития подвижности в суставах: метод. рекомендации для студ. всех специальностей / Н. В. Орлова, Н.И. Козлова; Брест. гос. тех. ун-т, Каф. физич. восп. и спорта. – Брест: БрГТУ, 2011. – 19 с.

УДК 327(477) «2008/2018»

Чорна Н.М., д.і.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

УКРАЇНА В ПОЛІТИЦІ «СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА»: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Проаналізовано зміст програми Європейського Союзу «Східне партнерство», з'ясовано чинники, які зумовили її започаткування щодо сусідів на східному кордоні, визначено успіхи її реалізації для України, а також можливості, що приховує в собі членство у ній для інтеграції в ЄС.

Ключові слова: *Україна, Європейський Союз, інтеграція, програма «Східне партнерство».*

Постановка проблеми. Інтеграція в Європейський Союз, визначена на рівні вищого державного керівництва ключовим пріоритетом зовнішньої політики України, зумовлює необхідність наукового осмислення проблеми, формування адекватних відповідей на виклики, які під впливом різноманітних чинників постають на шляху наближення нашої держави до Європи,

віднайдення можливостей для активізації співпраці та набуття повноправного членства Європейському Союзі вже в недалекому майбутньому. У цьому контексті увагу привертає адресована сусідам на східному кордоні союзна ініціатива «Східне партнерство», членом якої наша держава є та з якою вона пов'язує певні сподівання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виходячи з того, що членство в програмі «Східне партнерство» відкриває перед її учасниками перспективи поглиблення співпраці з Європейським Союзом, звернення до неї дослідників є цілком виправданим та прослідковується в науковому доробку українських та зарубіжних фахівців фактично з моменту її прийняття та впродовж всього періоду реалізації до сьогодні включно. Найбільший інтерес серед напрацьованих попередників, на нашу думку, викликають студії С. Віднянського, Ю. Макара, О. Добржанської, С. Бочарова, Л. Адамські, П. Залевського, К. Федоровича, ін.

Мета статті. Проаналізувати зміст «Східного партнерства», з'ясувати можливості, які надає участь у його функціонуванні державам-членам, визначити успіхи, досягнуті Україною на шляху інтеграції до ЄС крізь призму участі в програмі партнерства.

Виклад основного матеріалу. Європейська політика сусідства (ЄПС), започаткована у 2004 р. задля створення на кордонах розширеної Спільноти зони стабільності, миру і добробуту, а також недопущення виникнення нової лінії розподілу між ЄС і його сусідами, стала загальною стратегією союзників щодо сусідніх країн. Та, об'єднавши в одну когорту суттєво відмінні за рівнем розвитку держави, дуже скоро вона продемонструвала свою недосконалість та невідповідність існуючим реаліям. Відтак, у 2006 р. з ініціативи Польщі та за погодженням з головними союзними інститутами в межах діючої ЄПС фахівці почали розробляти окремий її напрям, пов'язаний з сусідами на східному кордоні ЄС. Східні сусіди не випадково виявилися виокремленими союзниками в окрему групу, адже саме цей регіон приховує в собі як колосальні можливості, так і небезпеки, серед яких – перебої з постачанням енергоресурсів унаслідок конфліктів між Росією і сусідніми країнами, нерозв'язані конфлікти в

Придністров'ї й Нагірному Карабасі, Південній Осетії та Абхазії. Що ж до України, наша держава займає окремішне місце в політиці Республіки Польща, головного ініціатора «Східного партнерства» та активного його промоутера, найбільше з поміж усіх держав-членів ЄС зацікавленого у тому, аби на східному кордоні Спільноти, а разом кордоні РП з «іншим світом», панували стабільність, порядок та процвітання. І в цьому контексті вкотре слід згадати добре відому як політикам, так і широкому загалу тезу про те, що без незалежної України не буде незалежної Польщі, а ескалація українсько-російського конфлікту, свідками якого ми є, приховує в собі загрозу не лише для самої України, але й для Польщі також. Сприяння Україні у взаєминах з ЄС вже давно встигло стати візитівкою зовнішньої політики офіційної Варшави, а остання – позиціонувати себе лобістом українських інтересів на теренах європейсько-атлантичного простору.

Зауважимо, що започаткування окремої програми щодо східних сусідів не один раз обговорювалася на зустрічах країн-членів Вишеградської четвірки, члени якої погоджувалися з тим, що запуск багатобічного формату для Східної Європи украй необхідний, проте з практичного боку серед них було багато розбіжностей. У підсумку, Польща почала проводити паралельні переговори щодо «Східного Партнерства» зі Швецією [1]. Остаточне рішення про започаткування програми Європейський Союз прийняв під впливом російсько-грузинського збройного конфлікту в серпні 2008 р.

Презентована у травні 2008 р. на Раді ЄС та урочисто відкрита Європейським Союзом на Празькому установчому саміті у травні 2009 р., польсько-шведська програма «Східне партнерство» передбачає особливий формат співпраці ЄС з країнами на східному кордоні та основоположною своєю метою має ведення багатостороннього та двостороннього діалогу з ними на предмет підписання угод про асоціації та сприяння у проведенні глибинних демократичних реформ, встановлення верховенства права. Окрім України, до формату співпраці залучені також Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова – пострадянські держави, які тією чи іншою мірою демонстрували

бажання рухатися в бік Європи та досягли на цьому шляху певних успіхів, а також, з огляду на географію свого розміщення та потенціал, виявилися стратегічно важливими для союзників.

За участю глав держав та глав урядів держав-членів і держав-партнерів що два роки проводяться саміти (таким чином, до сьогодні їх відбулося п'ять: 7 травня 2009 р. у Празі, 29–30 вересня 2011 р. у Варшаві, 28–29 листопада 2013 р. у Вільнюсі, 21–22 травня 2015 р. у Ризі, 24 листопада 2017 р. у Брюсселі). Події, пов'язані з більшістю з них, були доленосними для України. Згадати хоча б Вільнюський саміт партнерства, «провалений» президентом В. Януковичем – попри очікування, рішенням президента Україна відмовилася підписати Угоду про асоціацію, чим, з однієї сторони, продемонструвала наявність більш пріоритетних, ніж інтеграція до Євроспільноти, зовнішньополітичних устремлінь, водночас, з іншої, – поставила під питання успішність як «Східного партнерства», так і Польщі як модератора взаємин Європейського Союзу з сусідами на Сході. Зауважимо, що Україна була першою з-поміж країн-партнерів СхП, яка почала переговори про підписання Угоди про асоціацію з ЄС ще в 2007 р., а в березні 2012 р. парафувала її, тому були всі підстави вважати, що саме наша держава стане першою, яка цю угоду підпише. На користь подібним сподіванням позначалися також настрої широкого загалу: у 2013 р. 59 % українців підтримували ідею європейської інтеграції держави, водночас лише 24 % були проти [1]. Та сильний тиск на українську владу Кремлівського керівництва у поєднанні з неспроможністю ЄС запропонувати офіційному Києву вигідні умови DCFTA, спричинили до невтішних для України результатів саміту [2] .

За усі десять років, що відділяють нас від моменту започаткування польсько-шведської ініціативи, як у самому Європейському Союзі, так і в країнах, на які вона безпосередньо спрямовується, відбулося багато змін. Та, якщо Азербайджан, Вірменія та Білорусь під впливом внутрішніх чинників опинилися в хвості євроінтеграції, нашій державі, навпаки, вдалося досягти помітних успіхів. «Серед шести країн Східного партнерства, – переконаний

О. Чумаченко, – Україна в багатьох питаннях стоїть попереду інших країн. І це створює специфічну роль України як пілотного учасника Східного партнерства» [3]. Увагу, зокрема, привертають декілька вкрай важливих, з точки зору перспективи європейського її майбутнього, моментів. Так, виконавши всі умови, 11 червня 2017 р. Україна отримала безвізовий режим з ЄС, а вже 1 вересня 2017 р. набула чинності Угода про асоціацію з Європейським Союзом. Годі й казати, що від моменту її підписання 21 березня та 27 червня 2014 р. (політична та економічна частини відповідно) й до впровадження Україна відчувала шалений тиск Російської Федерації, яка, вважаючи нашу державу своєю вотчиною, шляхом застосування військової сили намагалася не допустити її зближення з Європою. Та, попри триваючий конфлікт на Сході та анексію Криму Росією, дедалі очевиднішим стає той факт, що Україна, аналогічно Грузії та Молдові, вже вичерпала можливості партнерства та потребує нових, поглиблених форм співпраці.

Ще відносно недавно сподівання виходу взаємин з ЄС на якісно новий рівень у Києві пов'язували з V самітом «Східного партнерства», що в листопаді 2017 р. пройшов у Брюсселі. «Місце його проведення, – наполягає комісар із політики сусідства Й. Ган, – вибрано не випадково; це робиться для того, щоб засвідчити: партнерство з сусідами з пострадянського простору – це справа всієї співдружності, а не лише країн, що географічно зацікавлені у розширенні зв'язків на східних кордонах ЄС» [4]. Та, всупереч піднесеним заявам європейських лідерів, прийнята на саміті декларація принесла Україні розчарування: попри визнання «європейських прагнень та європейського вибору» нашої держави, питання її вступу до Спільноти залишилося відкритим на невизначений термін. Серед чинників, що негативним чином впливають на перспективи європейської інтеграції України, – триваючий конфлікт на Донбасі та недостатньо успішні, на думку євросоюзних політиків, реформи. У виступі голови Єврокомісії Ж.-К. Юнкера, зокрема, наголошувалося на проблемах реформування судової системи та боротьбі з корупцією. Водночас, значною

мірою на результати саміту вплинула також інституційна неготовність самого ЄС до наступного розширення, а також дедалі більш відчутний скепсис європейців, невдоволених міграційною кризою та терористичними загрозами, а відтак, неготових голосувати за політиків, нехай навіть опосередковано дотичних до поповнення Спільноти новими країнами-членами. «Як Євросоюзові, так і Україні, Грузії та Молдові, які вже мають із ЄС угоди про асоціацію та безвізові режими, ще є до чого докладати зусиль», – зауважив з цього приводу Й. Ган [4].

Попри відсутність у прийнятій декларації бажаних для України рядків, у ЄС, разом з тим, не відмовилися від поглиблення співпраці з нашою державою: за умови, якщо офіційний Київ надалі рухатиметься у напрямку демократичних реформ і допоки цей процес буде позначений очевидними позитивними результатами, Брюссель готовий надавати фінансову допомогу, відкривати принади європейського ринку і безвізову свободу [5].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Посилаючись на думку фахівців, а також відповідно до особистих переконань, здобутки України як держави-члена «Східного партнерства», рівно як і спроможність програми гарантувати своїм учасникам успіхи просування шляхом інтеграції у ЄС, – питання риторичне та спричиняє до дискусії. Не викликає заперечень, водночас, той факт, що триваюча актуальність проблеми європейської інтеграції України надалі спричинятиме до продовження наукових пошуків навколо її вивчення, в тому числі і в аспекті участі держави в програмі «Східне партнерство» та супроводжуватиметься появою нових наукових напрацювань у цій площині, адже наявний на сьогодні масив праць недостатньо вичерпує зміст проблеми.

Список використаних джерел:

1. У Євросоюз хочуть майже 60 % українців. – [Електронний режим]. – Режим доступу: http://dt.ua/UKRAINE/uyevrosoyuz-hochut-mayzhe-60-ukrayinciv-124455_.html

2. Добржанська О. Результати імплементації ініціативи «Східне партнерство» Україною станом на кінець 2013 року / Оксана Добржанська // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Серія: Історія, Політичні науки, Міжнародні відносини. – 2014. – Вип. 702–703. – С. 114–119.

3. Чумаченко О.А. Східне партнерство для України: наближення до ЄС чи підміна перспективи членства / О.А. Чумаченко. – [Електронний режим]. – Режим доступу: <http://vmv.kyuni.edu.ua/v/10/11.htm>

4. «Східне партнерство»: далекоглядне й динамічне чи короткозоре й загальмоване? – [Електронний режим]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28870397.html>

5. Власенко В. Про європейські перспективи України / Вікторія Власенко // Урядовий кур'єр. – [Електронний режим]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2347066-so-obicae-ukraini-shidne-partnerstvo-plus.html>

Наукове видання

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

17 – 19 вересня 2018 року

Частина II

Редактор: Фатеева Т.Д.
Комп'ютерна верстка: Білоус Т.В.

Підп. до друку 31.08.2018р. Формат 60x84/16. Папір письм.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. .28,83
Обл.-вид. арк.23,78. Тираж 2. Зам. № 381

Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25